

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

Številka: 511-46/2017

Ljubljana, 19. oktober 2017

EVA

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo o udeležbi delegacije Republike Slovenije na desetem evropskem regionalnem srečanju Mednarodne organizacije dela v Istanbulu med 2. in 5. oktobrom 2017– predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi 2. člena in šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji:

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o udeležbi delegacije Republike Slovenije na desetem evropskem regionalnem srečanju Mednarodne organizacije dela v Istanbulu med 2. in 5. oktobrom 2017.

Mag. Lilijana Kozlovič
generalna sekretarka

Priloge:

- Priloga I: Poročilo o udeležbi delegacije Republike Slovenije na desetem evropskem regionalnem srečanju Mednarodne organizacije dela v Istanbulu med 2. in 5. oktobrom 2017

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za zunanje zadeve
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Mag. Katja Rihar Bajuk, v.d. generalne direktorice Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Damjan Mašera, vodja Sektorja za delovna razmerja in druge oblike dela, Direktorat za delovna razmerja in pravice iz dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake

možnosti.		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
<p>V Istanbulu je med 2. in 5. oktobrom 2017 potekalo deseto evropsko regionalno srečanje (v nadaljnjem besedilu: ERS) Mednarodne organizacije dela (v nadaljnjem besedilu: MOD), ki se ga vsaka štiri leta udeležujejo članice MOD iz 51 držav v regiji v tripartitni sestavi predstavnikov vlad, delavskih organizacij in delodajalskih organizacij. Letošnje ERS je gostila Turčija.</p> <p>Delegati so na plenarnih zasedanjih obravnavali tri točke dnevnega reda. Poleg tega so tekom srečanja potekale štiri posebne plenarne razprave, in sicer o dostojnem delu za vse, o organizaciji dela in proizvodnje, o upravljanju dela ter o delu in družbi. Ob robu srečanja je potekalo tudi neformalno ministrsko srečanje, na katerem so ministri, pristojni za delo, iz regije, obravnavali temo poštenega in učinkovitega dostopa do trgov dela za migrante in begunce.</p> <p>Letošnje ERS je bilo zaznamovano s slabo zastopanostjo delavskih organizacij. Od 42 delegacij držav, ki so se srečanja udeležile, jih je samo sedem akreditiralo tudi predstavnike delavskih organizacij. Na srečanju pa je bilo dejansko tripartitnih samo pet delegacij. Večina predstavnikov organizacij delavcev je namreč zaradi kršenja delavskih in človekovih pravic v Turčiji odklonila udeležbo na letošnjem srečanju.</p> <p>Na letošnjem ERS je Republiko Slovenijo zastopala delegacija v naslednji sestavi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – štirje vladni predstavniki: Peter Pogačar (vodja delegacije), Mojca Štepic (vladna delegatka), Urška Draksler (vladna delegatka), Tatjana Kovačič (svetovalka vladnih delegatov) – predstavnik delodajalskih organizacij : Danijel Lamperger. <p>Delegati so se udeleževali plenarnih zasedanj ter posebnih plenarnih razprav, sodelovali pa so tudi pri delu koordinacije Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU). Republika Slovenija je svoj delež k razpravi prispevala v okviru skupnih izjav držav EU. Na plenarnem zasedanju je državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Peter Pogačar podal govor na temo priložnosti in izzivov za dostojno delo. Državni sekretar Peter Pogačar ter državna sekretarka Mojca Štepic sta se udeležila tudi neformalnega ministrskega srečanja na temo poštenega in učinkovitega dostopa do trgov dela za migrante in begunce, ki je potekalo ob robu srečanja. Delegacija se je udeležila tudi sprejema, katerega je gostil generalni direktor Mednarodnega urada za delo Guy Ryder.</p> <p>Na tokratnem zasedanju je bila brez glasu proti sprejeta Istanbulska pobuda ob stoletnici MOD: prihodnost dostojnega dela za močno in odgovorno socialno partnerstvo v Evropi in osrednji Aziji.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja	NE

	<ul style="list-style-type: none">- razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna- razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: /		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
– prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,				
– odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,				

- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

/

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

Pri pripravi gradiva sodelovanje javnosti ni potrebno

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

Dr. Anja KOPAČ MRAK
MINISTRICA

Priloga: Predlog sklepa Vlade Republike Slovenije

PREDLOG

Na podlagi 2. člena in šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je sprejela poročilo o udeležbi delegacije Republike Slovenije na desetem evropskem regionalnem srečanju Mednarodne organizacije dela v Istanbulu med 2. in 5. oktobrom 2017.

Mag. Lilijana Kozlovič
generalna sekretarka

Priloge:

- Priloga I: Poročilo o udeležbi delegacije Republike Slovenije na desetem evropskem regionalnem srečanju Mednarodne organizacije dela v Istanbulu med 2. in 5. oktobrom 2017.

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za zunanje zadeve
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje

Priloga I: Poročilo o udeležbi delegacije Republike Slovenije na desetem evropskem regionalnem srečanju Mednarodne organizacije dela v Istanbulu med 2. in 5. oktobrom 2017

I. UDELEŽBA – Poročilo odbora za akreditacije

Letošnje evropsko regionalno srečanje (v nadaljnjem besedilu: ERS) Mednarodne organizacije dela (v nadaljnjem besedilu: MOD) je bilo zaznamovano s slabo zastopanostjo delavskih organizacij. Od 42 delegacij držav, ki so se srečanja udeležile, jih je le sedem akreditiralo predstavnike delavskih organizacij. Na srečanju pa je bilo dejansko tripartitnih samo pet delegacij. Večina predstavnikov organizacij delavcev je namreč sledila pozivu Evropske konfederacije sindikatov (ETUC) in Mednarodne konfederacije sindikatov (ITUC), ki sta zaradi nespoštovanja človekovih in delavskih pravic v Turčiji, svoje člane pozvali k neudeležbi na desetem evropskem regionalnem srečanju MOD.

Od 51 držav članic v regiji, se je srečanja udeležilo 42 držav, od tega je bilo tripartitnih samo pet delegacij, in sicer iz naslednjih držav: Albanije, Belorusije, Kazahstana, Ruske federacije ter Turčije. Vseh akreditiranih delegatov je bilo na letošnjem srečanju 222, dejansko prisotnih pa 194. Za primerjavo, na evropskem regionalnem srečanju v Oslu leta 2013 je bilo akreditiranih 372 delegatov. Devet držav iz regije na letošnjem ERS ni akreditiralo nobenega delegata, kar je enako kot na ERS leta 2013.

Srečanja so se udeležili tudi predstavniki nekaterih mednarodnih organizacij, med drugim tudi Sklada Združenih narodov za otroke, Svetovne banke, Mednarodnega denarnega sklada, Evropske unije ter Evropske investicijske banke.

Poročilo Odbora za akreditacije je dostopno na spletni strani http://www.ilo.org/global/meetings-and-events/regional-meetings/europe-and-central-asia/erm-10/WCMS_579567/lang--en/index.htm

II. VSEBINSKI OKVIR

Uvodoma je delegate nagovoril turški predsednik vlade Binali Yıldırım. V svojem pozdravnem nagovoru je izpostavil, da je Turčija plačala najvišjo ceno za nestabilnost na Bližnjem vzhodu in da je storila vse, da bi preprečila prelivanje te nestabilnosti v Evropo. Prav tako je dejal, da Turčija igra pomembno vlogo v regiji pri vzpostavljanju miru in preprečevanju terorizma. Velike napore vlaga v preprečevanje širjenja terorizma iz Sirije, Iraka in Bližnjega vzhoda na Balkan in v Evropo. Dodal je še, da se Turčija kljub plačilu visoke cene kar najbolj žrtvuje, da te cene ne bi plačali njeni evropski prijatelji. Poudaril je, da je Turčija uspešno zajezila pritek beguncev prek Egejskega morja in celinskih poti v Evropo. Vendarle pa Turčija še vedno čaka, da bo Evropa ta prizadevanja pripoznala.

Tekom otvoritvenega zasedanja je zbrane nagovoril tudi generalni direktor Mednarodnega urada za delo (v nadaljnjem besedilu: Urad) Guy Ryder. Čestital je predsednici srečanja, turški ministrici za delo in socialno varnost Jülide Sarieroğlu, ter izrazil prepričanje, da bo pod njenim vodstvom aktualno evropsko regionalno srečanje še bolj poudarilo vprašanje enakosti žensk na delovnem mestu. Zahvalil se je turški vladi za gostoljubje ter zagotovitev pogojev za izvedbo srečanja.

Poudaril je, da hitre spremembe v svetu dela zahtevajo razvoj in nadgradnjo aktivnosti MOD. Zgodovinsko gledano je Evropa predstavljala tako politično vodstvo MOD kot tudi najboljši primer izvajanja načel in ukrepov MOD. Izrazil je pričakovanje, da bo tako tudi v prihodnosti. Izpostavil je še en izjemen dosežek v regiji. Decembra 2016 je Uzbekistan deponiral ratifikacijo Konvencije št. 87 o sindikalni svobodi in varstvu sindikalnih pravic, kar pomeni, da je vseh 51 držav članic MOD v regiji ratificiralo vseh osem temeljnih konvencij MOD.

Izrazil je obžalovanje nad slabo zastopanostjo delavske strani na tokratnem srečanju, saj slaba udeležba ene izmed strani krni ključno načelo delovanja MOD, in sicer tripartitnost. Izpostavil je, da nikakor ni sporno, da morajo biti ukrepi za zagotavljanje varnosti, četudi uvedeni v okviru izrednega stanja, skladni s temeljnimi pravicami pri delu, ki jih zagotavljajo konvencije MOD. Poudaril je, da so bili pomisleki delavskih organizacij glede kontroverznosti ukrepov turške vlade po državnem udaru vzeti na znanje. Toda aktualno srečanje bi moglo biti priložnost za ublažitev in premagovanje nesporazumov ter priložnost za socialni dialog in skupno razumevanje.

A) Dnevni red

Dnevni red letošnjega evropskega regionalnega srečanja je zajemal tri točke.

Prva točka dnevnega reda je bila razprava o ekonomski, socialni in zaposlitveni situaciji v evropski in centralnoazijski regiji. Delegati so razpravljali o poglavitnih politikah, ki so bile sprejete kot odziv na aktualni ekonomski in družbeni razvoj, ter o izkušnjah, ki so bile pridobljene v zadnjih štirih letih.

V sklopu druge točke so delegati obravnavali temo o gonilih sprememb, priložnostih in implikacijah za prihodnost dela v regiji. Razprava se je osredotočila na štiri točke, ki so še posebej relevantne za regijo, in sicer na

- trajnostno rast, ustvarjanje delovnih mest in demografske spremembe s poudarkom na vključevanju mladih in žensk na trg dela, kakor tudi na vzpostavljanju ugodnega okolja za podjetja;
- migracijska vprašanja v zvezi s pospeševanjem na pravicah temelječih pristopov, razvoja veščin in vključevanja na trg dela (na temo poštenega in učinkovitega dostopa do trgov dela za migrante in begunce je ob robu srečanja potekalo neformalno ministrsko srečanje, katerega so se udeležili ministri, pristojni za delo iz regije);
- spodbujanje ustvarjanja kakovostnih delovnih mest s podporo učinkovitega zakonodajnega okvira, s poudarkom na prehodu iz neformalne v formalno ekonomijo;
- oblikovanje trajnostnega sistema socialne varnosti za vse s poudarkom na mednarodnih standardih dela, socialnem dialogu, enakosti spolov in nediskriminaciji.

Podlaga za razpravo o tretji točki dnevnega reda je bilo poročilo generalnega direktorja Urada Guya Ryderja, in sicer o priložnostih izzivih za dostojno delo v Evropi in Osrednji Aziji. V poročilu je predstavljen napredek zadnjih štirih let pri izvajanju smernic Deklaracije iz Osla o povrnitvi zaupanja v rast in delovna mesta, ki je bila sprejeta na devetem evropskem regionalnem srečanju aprila 2013.

Poročilo je predstavil regionalni direktor Urada za Evropo in Osrednjo Azijo. Poročilo vsebuje analizo gibanja stopnje zaposlenosti in gospodarske rasti v zadnjih štirih letih ter drugih ekonomsko-socialnih kazalnikov (med drugim tudi rasti plač, produktivnosti, ravni življenjskega standarda) ter prikaz odzivov regije na različne gospodarske šoke, ki jim je bila regija izpostavljena. Predstavljene so tudi aktivnosti MOD v regiji v obdobju zadnjih štirih let.

Poročilo generalnega direktorja Urada je dostopno na spletni strani http://www.ilo.org/global/meetings-and-events/regional-meetings/europe-and-central-asia/erm-10/WCMS_567104/lang--en/index.htm

B) Posebne plenarne razprave

Pomembnejši vsebinski poudarek so bile štiri posebne plenarne razprave, in sicer:

– Razprava o dostojnem delu za vse

V okviru razprave so diskutanti obravnavali vprašanje, kako zagotoviti dostojne zaposlitve za vse tudi v prihodnosti ter kakšno vlogo bodo pri tem imeli delodajalci, delavci ter vlade. Poudarili so, da so gospodarstva v regiji zaradi rapidnega tehnološkega napredka, migracij ter demografskih in podnebnih dejavnikov podvržena temeljnim ter velikim spremembam, ki zahtevajo strukturne prilagoditve. Zaposlitev bo tudi v prihodnosti imela ključno vlogo v življenju ljudi, zato morajo ostati cilji, kot so polna zaposlenost, dostojno delo in socialna zaščita za vse, ključni tudi v bodoče. Vendar pa kljub napredku, ki je bil dosežen v zadnjih nekaj desetletjih, številne družbene podskupine, vključno z ženskami, invalidi, mladimi in migranti, ostajajo prikrajšane tako glede dostopa do trga dela kot tudi glede dostopa do kvalitetnih delovnih mest.

Obstajajo številne raziskave ter ugibanja, kdo bodo poraženci ter kdo zmagovalci prihodnosti v svetu dela. Rezultati raziskav si nasprotujejo glede odgovora na vprašanje, ali bodo nove tehnologije pretežno nadomestile delovna mesta ali jih bodo preoblikovale. Zgodovinsko gledano, strah pred tem, da bodo nove tehnologije povzročile izgubo delovnih mest, ni nov. Vendar pa so praviloma nove tehnologije vedno spodbudile nepričakovan razvoj novih delovnih mest v novih sektorjih, in sicer v večji meri kot so bile izgube delovnih mest v nekaterih tradicionalnih sektorjih. Ali bo tokrat drugače? Obstojita dve temeljni tveganji, in sicer tveganje avtomatizacije za naraščajoče število delovnih mest na eni strani ter pomanjkanje določenih, specifičnih profilov delavcev na drugi strani. Še več, predvideva se, da bo v prihodnosti manj rutinskih delovnih mest, vendar pa bo več visoko kvalificiranih delovnih mest zahtevalo več rutinskega dela.

Prihodnosti dela ne moremo napovedati, kljub temu pa je gotovo, da bo prihodnost dela zaznamovana s povečanim povpraševanjem po delavcih v določenih sektorjih gospodarstva, kot so tehnologija, ekonomija znanja, proizvodnja in storitve, povezane z okoljem, ter skrbstvena dela. Prav tako se pričakuje porast neuradne ekonomije ter neprijavljenega dela kot tudi eksponentno rast samozaposlovanja v številnih sektorjih. Osrednje vprašanje bo tako zagotavljanje kvalitete delovnih mest. Nasloviti bo torej potrebno vprašanje, kako zagotoviti pravno, socialno in ekonomsko varnost ljudem, ki bodo zaposleni v nastajajočih sektorjih, ki zahtevajo drugačno naravo odnosa med zaposlenim in podjetjem oz. delodajalcem kot klasično delovno razmerje.

Da bo prihodnost v svetu dela dostojna za vse, je torej potrebno **krepitev zaposljivost in razvijati veščine in znanja**, ki so in bodo potrebna v realnem gospodarstvu, in sicer tako na kratek, kot tudi na srednji in dolgi rok. Zaradi nenehnih sprememb, ki zahtevajo stalno prilagodljivost, bo ključno naučiti ljudi, kako se učiti, ter ne več, kako kaj narediti. Vseživljenjsko izobraževanje bo postalo nuja. Potrebna bo večja povezanost izobraževalnih sistemov z vsemi udeleženci na trgu dela, da bo v skladu s potrebami gospodarstva omogočeno dodatno usposabljanje delavcev, preusposabljanje tistih, ki so brez zaposlitve, ter usposabljanje delavcev z novimi znanji in veščinami, ki jih zahteva digitalna, visoko tehnološka prihodnost.

Diskutanti so izpostavili, da bo v prihodnosti še pomembneje, da vlade v sodelovanju z delavci in delodajalci, oblikujejo celovite programe zaposlovanja s ciljem čim večje usklajenosti med ponudbo in povpraševanjem po delovnih mestih. Pravilna kombinacija politik bo **spodbujala inovacije in podjetništvo** ter hkrati **zmanjšala tveganje socialne ogroženosti za zaposlene** in zagotovila **pravično delitev stroškov za socialno zaščito ter izobraževanje**.

- **Razprava o organizaciji dela in proizvodnje, vključno s spodbujanjem in uresničevanjem Tripartitne deklaracije MOD o multinacionalnih podjetjih in socialni politiki**

Panelisti so tekom razprave poudarili dve ključni točki. V okviru prve točke so se udeleženci osredotočili na vprašanje, kako nove in pojavljajoče se oblike organizacije dela in proizvodnje vplivajo na samo naravo dela, in sicer tako za podjetja/delodajalce kot tudi za delavce in njihove reprezentativne organizacije, in sicer z vidika njihovih pravic in odgovornosti v spreminjajočem se svetu dela. Kakšni so primerni odzivi na izzive, ki jih prinašajo spremembe v svetu dela? V okviru druge točke razprave pa so udeleženci ugotavljali, kakšen je lahko doprinos Tripartitne deklaracije MOD o multinacionalnih podjetjih in socialni politiki k učinkovitemu naslavljanju izzivov spreminjajočega se sveta dela v Evropi in Osrednji Aziji.

Spremembe v svetu dela, vključno z inovacijami v transportu, informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami, mednarodno trgovino ter financializacijo globalne ekonomije, imajo pomemben vpliv na organizacijo dela in proizvodnje v Evropi in Osrednji Aziji. Mnoga podjetja se poslužujejo praks, kot so zunanje izvajanje dejavnosti, sklepanja pogodb s podizvajalci, in sicer tako na lokalni, nacionalni kot tudi na mednarodni ravni. Naraščajoča fragmentacija proizvodnih procesov, tudi prek dobavnih verig, ima implikacije tudi na delavce, delodajalce, gospodarstva in družbe. Pojav novih oblik podjetij v delitveni ekonomiji, gig ekonomiji, platformah in v drugih novih pojavnih oblikah ekonomij, je pretresel številna tradicionalna podjetja in uveljavljene trge. Prav tako je omenjeni pojav prispeval k novim oblikam podjetništva, novim delovnim priložnostim in možnostim zaslužka za mnoge na trgu dela.

Medtem ko so takšne spremembe v organizaciji dela in proizvodnje zagotovile številne priložnosti za delodajalce in delavce, so prav tako sprožile številna vprašanja glede narave in obsega pravic in odgovornosti, vključno z vprašanjem, kako uveljavljati te pravice ter kdo nosi odgovornost. V nekaterih primerih delavci, zaposleni v novih oblikah dela, ostajajo izključeni iz obsega sistemov socialne in delovnopravne zaščite. Da bi zagotovili pravično in vzdržno ravnovesje med prožnostjo in varnostjo, bo torej nujna prilagoditev tradicionalnih sistemov socialne in delovnopravne zaščite na nove razmere v svetu dela.

Medtem ko so vsi deležniki v gospodarstvu odgovorni za sooblikovanje prihodnosti proizvodnih procesov, nosijo multinacionalna podjetja v vedno bolj globaliziranem gospodarstvu posebno odgovornost pri spodbujanju trajnostne prihodnosti dela in proizvodnje. V zadnjih nekaj desetletjih so se proizvodni procesi deloma transformirali v globalne dobavne verige, ki zaobidejo doseg regulacije posameznih držav.

Multinacionalna podjetja s sedežem v Evropi in Osrednji Aziji imajo s svojimi naložbami, ustvarjanjem delovnih mest ter s poslovnim sodelovanjem z lokalnimi podjetji pomembno vlogo pri družbeno-ekonomskem razvoju regije. Pomembno je torej, da **vlade pomagajo ustvariti ugodno okolje za multinacionalna podjetja in njihove dobavitelje, hkrati pa morajo učinkovito naslavljanje in preprečevati potencialne negativne vplive delovanja multinacionalnih podjetij**.

Diskutanti so se strinjali, da je **ključen instrument pri spodbujanju trajnostnih podjetij Tripartitna deklaracija MOD o multinacionalnih podjetjih in socialni politiki**. Cilj instrumenta je spodbujati pozitiven prispevek podjetij k družbeno-ekonomskemu razvoju in dostojnemu delu ter blaženje in reševanje možnih negativnih posledic.

Poročilo o spodbujanju in uresničevanju Tripartitne deklaracije MOD o multinacionalnih podjetjih in socialni politiki v Evropi in Osrednji Aziji je dostopno na http://www.ilo.org/global/meetings-and-events/regional-meetings/europe-and-central-asia/erm-10/WCMS_574188/lang--en/index.htm

– **Razprava o upravljanju dela**

Diskutanti so naslovili temo priložnosti in izzivov upravljanja dela v spreminjajočem se svetu dela ter vprašanje zagotavljanja učinkovite zastopanosti in spodbujanja socialnega dialoga v vseh segmentih trga dela. Posebno pozornost so namenili vprašanju upravljanja dela v kontekstu porasta novih oblik organizacije dela in proizvodnje.

Izpostavili so, da so tradicionalni okvirji reguliranja dela, kot so socialni dialog, institucije in norme trga dela, vključno z nacionalno delovnopravno zakonodajo, mednarodnimi standardi dela in nadzornimi sistemi, izpostavljeni stalnim izzivom, ki jih porajajo razvoj globalne ekonomije ter transformacije v svetu dela. Premik od tradicionalnega standardnega delovnega razmerja, ki temelji na stalnem, rednem in polnem delovnem času ter na razmerju z enim samim delodajalcem, k bolj raznolikim in fleksibilnim oblikam dela, je ena izmed ključnih značilnosti in izzivov v svetu dela. Prav ta premik zahteva odprto razpravo o obstoječih normah in institucijah reguliranja trga dela ter o novih, dodatnih načinih urejanja trga dela, ki bodo zaobjeli tudi delavce ter delodajalce v novih oblikah dela.

Medtem ko je tradicionalni okvir upravljanja dela primeren in zagotavlja ustrezno pravno, socialno in ekonomsko varnost delavcem, zaposlenim na podlagi delovnega razmerja, po drugi strani naraščajoče število delavcev, zaposlenih v novih oblikah dela, nima zadostnega pravnega varstva ter so izpostavljeni kratenju temeljnih pravic pri delu. To še posebej velja za pravico do organiziranja in kolektivnega dogovarjanja.

Tako mnogi delavci, zaposleni v novih oblikah dela, niso zastopani s strani organizacij delavcev ter tako ostajajo izključeni iz socialnega dialoga, ki pa je bistven pri oblikovanju politik, ki naslavlja ekonomske, družbene in okoljske spremembe. Po drugi strani so v nekaterih državah sindikati izpostavljeni kritikam, da zaradi nizkega članstva niso (več) legitimni zastopniki interesov delavcev. Nujno je torej najti način, kako zaposlene v novih oblikah dela vključiti v tradicionalne reprezentativne organizacije delavcev ter jim na ta način omogočiti vključenost v socialni dialog ter možnost, da sooblikujejo prihodnost, ki bo dostojna tudi za njih.

Udeleženci so debato zaključili z ugotovitvijo, da **prihodnost upravljanja dela nikakor ni v deregulaciji, pač pa se morajo obstoječe institucije upravljanja dela, vključno s sindikati, reformirati, da bodo prilagojene na učinkovito soočanje z novimi izzivi, ki jih prinašajo spremembe v svetu dela.**

– **Razprava o delu in družbi**

Razprava je bila namenjena identifikaciji potrebnih komponent prihodnjih družbenih modelov v regiji ter vloge in odgovornosti tripartitnih konstituentov znotraj njih.

Tekom razprave so diskutanti poudarili, da se je dojemanje dela spremenilo. Ena služba za celo življenje že dolgo ni več pravilo, prav tako se spreminjata koncepta dela in delovnega mesta. Postalo je običajno, da službo oziroma kariero povezujemo z osebnim razvojem in zadovoljstvom. Vključenost žensk na trg dela, povečana mobilnost in delo po sistemu 24/7 ekonomije porajajo nove možnosti tako glede zaslužka kot tudi glede osebnega razvoja. Hkrati pa opisan razvoj zamegljuje ločnico med delom in privatnim življenjem, kar lahko povzroči dodaten stres ter negotovost.

Prav v Evropi so bili ustvarjeni sistemi socialne zaščite, ki so služili kot zgled in navdih mnogim po svetu. Vendar pa obstaja močna zaskrbljenost, da obstoječi sistemi socialne zaščite ne naslavlajo več sodobnih razmer ter da potrebujejo posodobitev, morda celo temeljno preoblikovanje.

V času ekonomske in družbene negotovosti je vprašanje, kako zagotoviti primeren obseg socialne zaščite, predvsem dohodkovne varnosti, še posebej aktualno in kritično. Dodatno se je potrebno posvetiti obravnavi neplačanega dela, predvsem skrbstvenega dela, ki je bistvenega pomena za družbo in ga opravljajo predvsem ženske. Nuje je ponoven razmislek o vlogah in odgovornostih, ki jih nosijo posamezniki v družbah, z namenom, da bi zagotovili učinkovitost in trajnost sistemov socialne zaščite in prerazdelitve.

Diskutanti so izpostavili, da je pomembno, **da pri iskanju rešitev na izzive izhajamo iz ustanovnih načel MOD ter iz načel Deklaracije o socialni pravičnosti**. Bistven poudarek slednje je možnost izbire vsake države članice, da v skladu s svojim nacionalnim kontekstom, kulturo, potrebami in prioritetami določi najboljši način za zagotavljanje dostojnega dela za vse.

C) Istanbulska pobuda ob stoletnici MOD: prihodnost dostojnega dela za močno in odgovorno socialno partnerstvo v Evropi in Osrednji Aziji

Na tokratnem zasedanju je bila brez glasu proti sprejeta Istanbulska pobuda ob stoletnici MOD: prihodnost dostojnega dela za močno in odgovorno socialno partnerstvo v Evropi in Osrednji Aziji.

Istanbulska pobuda je osnovana na prepričanju, da MOD in njeni tripartitni konstituenti niso le pasivni opazovalci sprememb v svetu dela, pač pa aktivni arhitekti prihodnosti dela, kot jo želimo.

Istanbulska pobuda predstavlja **okvir politik za oblikovanje takšnih ukrepov, ki bodo zagotovili čim večje koristi in zmanjšanje tveganj v zvezi s prihodnostjo dela v regiji**. Prav tako poziva MOD, da v državah članicah regije zagotovi tripartitnim konstituentom nasvete in podporo, ki jo potrebujejo za oblikovanje primernih ekonomskih in socialnih politik.

Dokument poudarja pomen zaposlovanja, socialne zaščite, enakosti spolov ter razvijanja veščin in spretnosti, kakor tudi potrebo po okrepitvi uresničevanja temeljnih pravic pri delu ter socialnega dialoga. Navaja celovit okvir politik, ki mora vključevati naslednje ukrepe in politike:

- makroekonomske, fiskalne in sektorske politike za vključujočo rast in zaposlovanje,
- politike za spodbujanje ugodnega okolja za podjetništvo ter trajnostna in inovativna podjetja,
- izobraževanje, razvoj veščin in spodbujanje vseživljenjskega učenja,
- politike trga dela, plač in socialne zaščite za spodbujanje dostojnega dela in zagotovitev varstva pravic delavcev,

- politike za pošten prehod na nove oblike proizvodnje in dela ter na digitalizacijo, avtomatizacijo,
- politike za uresničevanje enakosti spolov,
- trajnostne politike za povečanje vključenosti žensk, mladih in ranljivih skupin na trg dela,
- politike za spodbujanje vključevanja priseljencev in beguncev na trg dela,
- politike za krepitev svobode združevanja, kolektivnih pogajanj, nediskriminacije ter učinkovite odprave otroškega in prisilnega dela,
- politike za posodobitev okvirov trga dela z učinkovitejšimi predpisi,
- politike za olajšanje prehoda iz neuradnega v uradno gospodarstvo,
- politike za krepitev skrbstvenega in zelenega gospodarstva,
- ukrepe za krepitev uveljavljanja delovnopravne zakonodaje in zakonodaje s področja zdravja in varnosti pri delu, med drugim tudi s krepitevijo učinkovitosti inšpekcijskih služb.

Besedilo Istanbulske pobude je dostopno na spletni strani
http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_579907.pdf

III. UDELEŽBA SLOVENSKE DELEGACIJE

Zasedanja letošnjega ERS se je udeležila delegacija v sestavi, kot je bila potrjena s sklepom Vlade Republike Slovenije št. 51103-53/2017/3 z dne 28. septembra 2017. Na podlagi tega sklepa je na letošnjem ERS Republiko Slovenijo zastopala delegacija v naslednji sestavi:

- štirije vladni predstavniki: Peter Pogačar (vodja delegacije), Mojca Štepic (vladna delegatka), Urška Draksler (vladna delegatka), Tatjana Kovačič (svetovalka vladnih delegatov)
- predstavnik delodajalskih organizacij : Danijel Lamperger.

Delegati so se udeleževali plenarnih zasedanj ter posebnih plenarnih razprav, sodelovali pa so tudi pri delu koordinacije Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU). Republika Slovenija je svoj delež k razpravi prispevala v okviru skupnih izjav držav EU.

Kot vodja delegacije je bil imenovan Peter Pogačar, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Zasedanja se je udeležil med 2. in 4. oktobrom 2017.

Državni sekretar je v svojem **govoru na temo prihodnosti dela**, ki ga je podal na plenarnem zasedanju dne 3. oktobra 2017, naslovil vprašanje zagotavljanja pravne, ekonomske in socialne varnosti za ljudi, ki so zaposleni v novih, atipičnih oblikah dela. Pojav ter porast slednjih je posledica hitrega tehnološkega napredka, ki v temelju spreminja karakteristike trga dela, kakor tudi naravo dela samo.

Državni sekretar je izpostavil, da je zagotavljanje pravne, socialne in ekonomske varnosti ljudem, zaposlenim v novih oblikah dela, ena izmed prioritarnih politik in izzivov slovenske vlade. Pri tem je poudaril nujnost celovitega pristopa pri iskanju odgovorov na izzive prihodnosti dela. Digitalizacija trga dela ustvarja nova delovna mesta, za katero so potrebne nove spretnosti zaposlenih. Razprava o prihodnosti dela se zato mora osredotočiti na vprašanje, kako bodo države tudi v prihodnjih oblikah dela zagotovile, da bo to delo dostojno, hkrati pa so nujni ukrepi v smeri vlaganj v usposabljanje delavcev, in sicer tako mladih kot starejših. Poudaril je še, da je za oblikovanje učinkovitih rešitev ključen socialni dialog in intenzivno sodelovanje socialnih partnerjev.

Državni sekretar je izrazil podporo slovenske vlade prizadevanjem Mednarodne organizacije dela pri naslavljanju izzivov prihodnosti dela. Slednja s svojo edinstveno tripartitno strukturo ter sposobnostjo reševanja mednarodnih vprašanj s socialnim dialogom predstavlja ključno polje za obravnavo globalnih izzivov v svetu dela. S primernimi ukrepi in mednarodnim tripartitnim sodelovanjem lahko dosežemo, da bo prihodnost dela takšna, za kakršno se vsi prizadevamo, in sicer dostojno delo za vse.

Državni sekretar se je skupaj z državno sekretarko Mojco Štepic dne 2. oktobra 2017 udeležil **neformalnega ministrskega srečanja** na temo poštenega in učinkovitega dostopa do trgov dela za migrante in begunce, ki je potekalo ob robu srečanja. Na srečanju je bila prisotna tudi komisarka Marianne Thyssen.

Ob robu desetega evropskega regionalnega srečanja je 4. oktobra 2017 potekalo tudi **bilateralno srečanje** državnega sekretarja Petra Pogačarja z državnim sekretarjem Republike Srbije na Ministrstvu za delo, zaposlovanje, veterane in socialne zadeve g. Srbislavom Cvejićem, in sicer na temo pobude o sklenitvi bilateralnega sporazuma o zaposlovanju državljanov Republike Srbije v Republiki Sloveniji. Pobudo za bilateralno srečanje je podala slovenska stran.

Državni sekretar je predstavil interes Slovenije za sklenitev sporazuma o zaposlovanju med državama. Obe strani sta izrazili trdno podporo sklenitvi sporazuma, ki bi celovito uredil pogoje in postopke zaposlovanja državljanov Republike Srbije v Republiki Sloveniji. Slednji bi namreč omogočil poenostavitev postopka izdaje delovnega dovoljenja ter večjo varnost delavcev migrantov, ki so srbski državljani. Prav tako pa lahko s sklepanjem bilateralnih sporazumov Republika Slovenija proaktivno načrtuje dolgoročno zagotavljanje potreb po ustrezni delovni sili glede na potrebe slovenskega gospodarstva, demografske kazalce v prihodnjih desetletjih obdobju oziroma glede na aktualno stanja na slovenskem trgu dela. Srečanje je potekalo v prijateljskem vzdušju in odličnem sodelovanju. Srbska stran je sprejela pobudo in dogovorjeno je, da se pristopi k pripravam za čim prejšnjo sklenitev sporazuma o zaposlovanju ter da v tem okviru slovenska stran pripravi osnutek sporazuma ter ga srbski posreduje po diplomatski poti.